

su uzimali, da je Nikola boravio neko vrijeme u Francuskoj. Ali ovo mišljenje nije prihvaćeno. Svakako je Nikola, taj »phantasticus et barbarus«, značajna i osebita pojava u umjetnosti talijanskog quattrocenta.

Pavao Dubrovčanin (Paulus de Ragusio), medaljer, rođen je, vjerojatno, oko 1420 u Dubrovniku od oca Antuna. Prva je pouzdana vijest o njemu iz godine 1447, kad se spominje kao pomoćnik Donatellov u Padovi. Poslije boravi u Napulju (gdje je došao u vezu s Pisanellom) i Urbinu. Neriješeno je pitanje o njegovu radu u Dubrovniku (pri Kneževu dvoru i pri izrađivanju moneta). Nije poznato, kad je umro (1474?). Od njega su sačuvane četiri medalje: tri na napuljskog kralja Alfonsa V Aragonskog (jedna signirana) i jedna na Federiga da Montefeltre grofa od Urbina (signirana kao i ona prva: Opvs Pavli de Ragvsio).

Lucijan Vranjanin (Luciano Laurana, Dellaurana, da Urbino, Martini, Lutianus quondam Martini de Jadra), rođen 1420/1425 po svoj prilici u Vrani kraj Zadra, a umro 1479 u Pesaru, čuveni arhitekt, dolazi 1446 (?) u Napulj, gdje izvodi nacrt za Triumfalni luk Alfonsa Aragonskog u Novom Kaštelu. Venturi drži, da je izveo i neke građevine za Renata Anžuskog (kašteli Villeneuve - les Avignon i Tarascon). 1465 djeluje u Mantovi, a iste ga godine poziva Federigo da Montefeltre u Urbino, gdje do 1472 izvodi svoje remek-djelo, veličajni Palazzo Ducale, koji je kasnije toliko pregrađen i izmijenjen, da je danas teško reći, kakav je bio u XV stoljeću. Svakako je Lucijanovo djelo izvanredno skladno dvorište, gdje se, naročito u kapitelima, opažaju utjecaji rimske antike. Iz Urbina otišao je Lucijan u Pesaro, gdje je i umro. Lucijanov arhitektonski stil ima doduše svoj korijen u ranoj firentinskoj renesansi (Brunellesco), ali se on po vremenu sve više razvija u visoku renesansu, povodeći se u jednu ruku mnogo za antikom, a u drugu za načelima suvremenih teoretika, naročito L. B. Albertija. Lucijanu su se pripisivale i neke arhitekturne slike s figuralnom štafažom, pri čemu je zanimljivo istaknuti, da je B. Baldi 1724 tvrdio, da se na nekima od njih nalaze i »slavenski« natpisi. Prema današnjem stanju nauke sve su ove atribucije prilično hipotetične, pa se drži, da su najbolje među ovim slikama (one u Urbinu, Berlinu i Baltimoru) djela ferrarske slikarske škole.

Vjerojatno je Lucijanov rođak bio *Franjo Vranjanin* (Francesco Laurana, Loreano, Dellaurana, F. Adzara, Azzara), rođen 1420/1425 (?) u Vrani kraj Zadra, a umro 1502 u Avignonu (?), vajar, medaljer i graditelj. Prvi put se spominje 1456/1458 pri gradnji napuljskog Triumfalnog luka. Od 1461 do 1466 boravio je na dvoru Renata Anžuskog u Provansi. Poslije djeluje na Siciliji, u Napulju, Marseillu i Avignonu. Uzima se, da je u svojoj mladosti radio i u Šibeniku. U Riminiju, gdje je radio na ukrasu čuvenog Malatestinog hrama, djelovao